

VAS - Våld i nära relation inkluderat hedersrelaterat våld och förtryck

---

Hitta i dokumentet

[Syfte](#)
[Bakgrund](#)
[Berörda enheter](#)
[Berörd personal](#)

[Dokumentation i VAS](#)
[ICD-10 koder](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Syfte

Att säkerställa att VAS journaldokumentation kring våld i nära relationer följer en viss struktur.

Bakgrund

Vårdgivare ska alltid ställa frågor om våld när ett barn eller en vuxen vårdtagare, oavsett könsidentitet, visar symtom eller tecken som väcker misstanke om att personen utsatts för våld eller andra övergrepp¹. Därutöver ska hälso- och sjukvårdens verksamheter, enligt Region Hallands rutin gällande [Våld i nära relationer inkluderat hedersrelaterat våld och förtryck](#), ställa rutinmässiga frågor om våld i nära relationer. Syftet är att uppmärksamma vårdtagare vars ohälsa kan ha samband med erfarenheter av våld.

Alla svar och åtgärder kring dessa frågor ska dokumenteras under sökordet "Våld i nära relation", vilket är dolt när vårdtagaren läser sin journal via nätet på 1177.se. Genom att skriva allt under dolt sökord kan en närstående/utomstående inte få reda på vilka frågor personen har fått, berättat eller vilka åtgärder som vidtagits.

Observera vikten av att göra orosanmälan för barn under 18 år som riskerar att fara illa. Se Region Hallands [rutin och blankett vid orosanmälan till socialtjänsten - barn](#)

Berörda enheter

- Vårdvalets vårdenheter
- Privata vårdgivare som använder VAS
- Hallands sjukhus, samtliga enheter/kliniker
- Hälsa- och funktionsstöd: Kvinnohälsovården, Ungdomsmottagningar, Habiliteringen, Hörselhabiliteringen, Hörselmottagningen, Syncentralen, Resurscentrum för kommunikation (Dako)
- Folktandvården
- Företagshälsovården
- Psykiatrins öppen- och slutenvård

---

¹ [SOSFS 2014:4](#)

Berörd personal

All journalförande hälso - och sjukvårdspersonal samt tandvårdspersonal ska dokumentera när frågor om våld i nära relationer har ställts samt vilka åtgärder som vidtagits.

Dokumentation i VAS

- Sökordet "Våld i nära relation" är dolt för visning på Journalen via nätet på 1177.se.
- Beakta betydelsen av att vårdtagarens erfarenheter av våld i nära relationer inte yppas under andra sökord.
- Under sökordet ska vårdgivaren dokumentera alla uppgifter, som kan relateras till de ställda frågorna samt vilka åtgärder som vidtagits.
- Dokumentera vårdtagarens ohälsa och symtom på utsatthet som handlar om bevittnat våld under uppväxten, psykiskt, fysiskt och sexuellt våld, materiellt och ekonomiskt våld, försummelse samt när våldet som hen utsatts för relateras till hedersrelaterat våld och förtryck. Detta gäller även vårdtagare som berättar att personen själv utsatt närstående för våld.
- Vid remisser till exempelvis röntgen och laboratorieundersökningar ska formuleringar övervägas eftersom remisser inte skyddas under sökordet.
- Under sökordet finns nedanstående dokumentationsstruktur i tabellform där relaterade frågeställningar dokumenteras.

Dokumentationsstruktur

- Underlättar dokumentation kring sökordet när frågor om våld i nära relationer ställts.
- Utgör ett stöd för vilka följdfrågor som ska ställas i samtalet.
- Ökar sannolikheten att journaldokumentationen utgör ett korrekt underlag för rättsintyg och för en eventuell rättsprocess.
- Möjliggörs kvalitativ uppföljning av åtgärder genom tabellstruktur.

Sökord "Våld i nära relation" med tabellval och definitioner.

Vå01	Fråga ställd
Vå02	Våldsutsatthet från närstående
Vå022	Bevittnat/upplevt våld uppväxt
Vå023	Utövat våld mot närstående
Vå024	Erfarenhet hedersrelat våld
Vå03	Barn i våldsutsatt familj
Vå04	Anmälan till socialtjänst
Vå05	Patientens upplevelse
Vå06	Riskbedömning utförd
Vå07	Dokumentation skador, tecken
Vå08	Patientens resurser

Vå01 Fråga ställd

Har frågat vårdtagaren om erfarenhet av våld i nära relation. Svar. Ja, nej.

Om vårdtagaren uppger att hen inte har erfarenhet av våld dokumenteras detta ändå under detta dolda sökord. Erfarenhet av våld kan innebära bevittnat/upplevt våld under uppväxten, våldsutsatthet och/eller utövat våld.

Vå02 Våldsutsatthet från närstående

Vårdtagaren uppger utsatthet för någon form av våld, specificera i fritextrutan vad hen berättar. Våldet kan handla om;

- våldsutsatt tidigare i livet
- våldsutsatt i närtid
- våldsutsatt i parrelation
- våldsutsatt i annan nära relation
- barn mot vuxen
- vuxen mot barn
- boende-/institutionsrelaterat
- om våldet från närstående/familj/släkt är hedersrelaterat, beskriv mer under Vå024.

Vå022 Bevittnat/upplevt våld under uppväxt

Vårdtagaren uppger att hen sett eller hört våld under sin uppväxt, specificera i fritextrutan vad hen berättar.

Vå023 Utövat våld mot närstående

Vårdtagaren uppger någon form av våldsutövande, specificera i fritextrutan vad hen berättar.

- utövat våld tidigare i livet
- utövat våld i närtid

Vå024 Erfarenhet av hedersrelaterat våld

Beskriv i fritextrutan det vårdtagaren berättar om hedersrelaterat våld och förtryck, könsstympning, barn/tvångsgifte, våldsutsatthet eller utövat våld, om hen blivit pressad/tvingad att utsätta någon

Vå03 Barn i våldsutsatt familj

Finns det barn under 18 år i familjen? Ja, nej.

- Gäller alla barn i familjen - biologiska, adopterade, fosterbarn, partners barn, andra barn som bor i familjen, hela tiden eller växelvis boende.
- Anmälan ska ske till socialtjänsten, en anmälan per barn och det gäller alla former av våld; bevittnat upplevt våld (sett eller hört), barnets egen utsatthet för våld, hedersrelaterat våld

Vå04 Anmälan till Socialtjänst

Skriv om anmälan är gjord i enlighet med anmälningskyldigheten enligt 14 kap. 1 § Socialtjänstlagen.

Se Region Hallands [rutin och blankett vid orosanmälan till socialtjänsten - barn](#).

Vå05 Patientens upplevelse av situationen

Beskrivning av hur patienten beskriver sin livssituation och sitt mående.

Vå06 Riskbedömning utförd

Gör en bedömning av säkerhet och akut risk för ytterligare våld eller uppenbar konsekvens vid hemgång. Se [Stödmanual om Åtgärder när du ställt frågor om våld i nära relationer](#) på Vårdgivarwebben.

Vå07 Dokumentation av skador, tecken, symtom

Dokumentation avseende tecken och symtom på fysisk eller psykisk ohälsa, fysiska skador samt det som vårdtagaren berättar om våldet.

Se Region Hallands rutin gällande [Rättsintyg- dokumentationsstöd för underlag](#).

Vå08 Patientens resurser

Beskrivning av patientens tillgång till eller brist på egna resurser, nätverk och socialt stöd.

ICD-10 koder

Följande ICD-10 koder visas inte på Journalen via nätet på 1177.se, i avsikt att skydda vårdtagaren om personen blir pressad av någon att öppna sin journal.

- T74.0 Effekter av försummelse och vanvård
- T74.1 Fysisk misshandel
- T74.2 Sexuellt övergrepp
- T74.3 Psykisk misshandel
- T74.8 Andra misshandelssyndrom
- T74.9 Misshandelssyndrom, ospecificerat
- Z04.4 Undersökning och observation efter uppgiven våldtäkt, uppgivet sexuellt ofredande
- Samtliga koder som börjar på Y05, Y06, Y07 (yttre orsakskoder)

KVÅ koder visas inte heller på Journalen via nätet på 1177.se.

Kodstrukturen i VAS

19 121212-1212 JO1 (4)Journalanteckning Klin: MedH Inr: HS

nSök Tabort Sök tXtnk Värden slgn huvuD hist-soK Hist-huv Utskrift Markera

19 121212-1212 Mellannamn Master, Tolvan

Obs Varning Smitta Isolering Blgrp Biobank

Prel diagnos

Diagnos/KVÅ
KVÅ-åtgärder
VÅRDBEGÄRAN
Remiss in
Egen vårdbegäran
Avslag vårdbegäran
Avslut vårdåtagande
Hänvisning
ANAMNES
Tidigare dokument
Uppgiftslämnare
Kontaktorsak
Tidigare sjukdomar
Nuvarande sjukdomar
Aktuellt
Överkänslighet
Ärftlighet
Smitta
Socialt
Kostvanor
Tobaksvanor
Alkoholvanor
Fys aktivitetsnivå
Missbruk
Läkemedelsbiverkning

Händ.dat : 210111 1127
Dok.dat : 210111
Reg.dat : 210111
Vårdgivare: MHC926
Avd/Mott : Med

Egen tabell

Sök: _____

Kod-värde	Beskrivning
VÅ01	Fråga ställd
VÅ02	Våldsutsatthet från närstående
VÅ022	Bevittnat/upplevt våld uppväxt
VÅ023	Utövat våld mot närstående
VÅ024	Erfarenhet hedersrelat våld
VÅ03	Barn i våldsutsatt familj
VÅ04	Anmälan till socialtjänst
VÅ05	Patientens upplevelse
VÅ06	Riskbedömning utförd
VÅ07	Dokumentation skador, tecken

Välj Avbryt

VAS Sökord : Våldut-Våld i nära relation

Arkiv Lägguipp Ändra Kopiera Tabort Placering

Värde Beskrivning

Lägg upp/ändra värden Sökord : Våldut-Våld i nära relation

Värde Beskrivning

Ett eller flera värden kan dokumenteras för samma dokumentationstillfälle.

Lägga in flera värden och fritext till tabellsökord, se nedan:

Värde "Fråga ställd" är valt i nedanstående bild. När värdet är angett ställer sig markören i fältet för fritext, se nedan. Här går att skriva in fritext till markerat värde.

VAS Sökord : Våldut-Våldsutsatthet

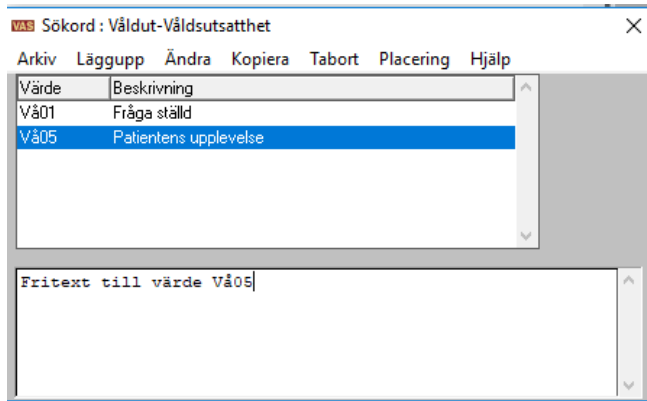
Arkiv Lägguipp Ändra Kopiera Tabort Placering Hjäl

Värde	Beskrivning
VÅ01	Fråga ställd

Fritext

För att lägga upp ytterligare värden:

Menyval Lägga upp, tryck Enter, vallista för värden öppnas. Välj värde, tryck Enter. Markören står nu i fältet för fritext kopplat till valt värde. Se nedan. För att lägga till ytterligare värde upprepa enligt ovan.

Uppdaterat från föregående version

Mindre textredigeringar